

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTVår støtte
til TrumpUSA
Ole Bjerke

I ei tale i FN 19. september sa Donald Trump at dersom USA «is forced to defend itself for its allies, we will have no choice but to totally destroy North Korea».

Det er skremmende og vettlaus tale. Utan evne til å tenkje er likevel ikkje Trump. Han har forstått det same som mange politiske leiarar, både nå og tidlegare, nemleg at krig vil auke populariteten. Da han natt til 7. april i år sende 59 rakettar mot flybasen Shayrat i Syria og mellom anna drap fire syriske offiserar og øydela seks fly, steig populariteten hans i USA og blant mange politiske leiarar i Europa, blant dei toppen av dei norske: Erna Solberg, Børge Brende, Jonas Gahr Støre og generalsekretæren i Nato, Jens Stoltenberg.

Angrepet til Trump var eit svar på påstanden om bruk av giftgass i den opprørs-kontrollerte byen Khan Sheikhoun tre dagar tidlegare. Det mest lett-vinte var sjølvsagt å legge skulda på Syrias president, Assad. Like sjølvsagt nekta han for det. Russarane meinte at ei bombe sleppt frå eit syrisk fly, kunne ha treft eit lager med giftgass som opprørarane hadde. Dei bad vidare om at FN straks måtte utføre ei granskning. Ein «fact-finding mission», FFM, underlagt «Organisasjonen for forbod mot bruk av kjemiske våpen», kom da også fort i arbeid.

Rapporten deira – som ikkje seier noko om kven som er skuldig – er datert 29. juni 2017. Så lenge kunne ikkje Trump vente. Som den mektigaste mannen i verda kunne han berre slå fast at Assad hadde brukt saringass.

Når uakseptable ting skjer, meiner mange at det er viktigare å handle enn å vente sjølv om det kan vera uskuldeleg som får svi. Dette skal altså gjelde for internasjonal politik. Det er ganske utruleg at norske topp-politikarar kan applaudere noko slikt.

Denne støtta til Trump er absolutt med på å gjera han til ein farlegare president.

Ole Bjerke,
Lillehammer
Ole34@online.no

Det tvetydige moderskapet

MODERSKAP
Liv Roksand

Moderskapet er temaet for Wencke Mühleisen innlegg i «Feminist, ja visst» 2. oktober. Jeg har ikke lest Kirsten Thorups roman som Mühleisen refererer til, men jeg har likevel lyst til å komme med noen kommentarer. Det handler om hvorvidt moderskapet som praksis kan brukes som en etisk metafor for inkludering av «den fremmede».

Det er en fin tanke.

Men det fordrer slik jeg ser det, å se nærmere på det tvetydige ved moderskapet. Mühleisen peker nettopp på dette at mødre har vært gjenstand for både avstandtagning, nedvurdering – og det motsatte – opphøyelse og feiring. Ja, mødre kan både omsorgsfullt romme, men også ekskludere og skape ufrie bånd til «den fremmede» – som barnet jo er. Men dette tvetydige ved mødre rommes ikke tilstrekkelig i den feministiske rammen Mühleisen legger til grunn.

At kvinner trenger frigjøring fra ensidig å bli knyttet til moderskap, natur/kropp for å kjempe seg inn i kulturen og bli et «myndig samfunns-

menneske» slik Mühleisen uttrykker det, er selvsagt et viktig poeng. Men i samme setning sier hun: «i stedet for å være et undertrykket naturvesen».

Og det er her jeg detter av. For kvinner er ikke kun undertrykket; kvinner har også makt som «naturvesener». Det er heller ikke slik at menn som «kulturvesener» nødvendigvis er friere og mer myndige enn kvinner. Jeg vil minne om at menn topper alle statistikker når det gjelder alvorlige sykdommer, selvmord,

At denne type makt ikke anses som like betydningsfull som samfunns- makt, er helt uforståelig.

kriminalitet, rusproblemer og har kortere levealder enn kvinner.

Det er beklagelig at feminismen bidrar til en ensidig framstilling av kvinner som undertrykket. Gjennom syklus og fødsler har kvinner mer kunnskap om kropp og helse og har større tilgang til nære relasjoner, noe som er helt sentralt for livskvalitet.

Kvinnerns fødeevne er en ressurs som er avgjørende for menneskehetens overlevelse – i hvert fall så lenge vi fortsatt dør. Det gir makt. I bytte får kvinner og barn forsørgelse og beskyttelse fra menn og samfunnet. Kvinner har stor innflytelse

også over barns oppvekst siden arbeidsmarkedet er kjønnsdelt. At denne type makt ikke anses som like betydningsfull som samfunns- makt, er helt uforståelig.

La oss også diskutere farskap. For det handler om barna, framtida vår. Ifølge nyere studier er god tilknytning til begge foreldrene gjennom hele oppveksten viktig for god fysisk og psykisk helse for barn. Det private bør være politisk, også for menn. For fedre har ikke de samme omsorgsrettigheter som mødre. Fedre er underordnet mødre på et svært viktig område.

Mødre har makt – på godt og vondt. Den trenger anerkjennelse og identifikasjon. Denne type makt er uformell og kan være subtil. Overgrep – psykiske og fysiske – kan skjules bak rollen som

omsorgsfull. Det er bra at moderskapet settes på dagsorden, men uten at mødres makt blir et større tema, spør det om moderskapet fungerer som etisk metafor.

Jeg gleder meg til å lese Thorups roman. Og om noen lurte: Jeg er så visst ikke feminist!

Liv Roksand,
skribent, mastergrad i tverrfaglige kjønnsstudier
liv.roksand@gmail.com

Klassekampen 2. oktober

Bedre behandling for de stammende

STAMMING
Martin Aasen Wright
og Tommy Olsen

I går ble den internasjonale stammedagen markert over hele verden. Norsk interesseforening for stamming og løpsk tale retter søkelyset på et behandlingstilbud som må bli betraktelig bedre.

De som stammer trenger en individuelt tilrettelagt behandling. Tilbudet skal være like bra i hele landet, enten man kommer fra en liten kommune eller en storby. Det er de som stammer som best vet hvordan stammingen virker inn på sin hverdag, ikke logoped, leger eller andre. Derfor skal de fritt kunne velge en logoped som faktisk har kunnskap om stamming, og som de har god kjemi med under behandling.

Men slik er det ikke i dag. Dette skyldes at Norge ikke har nasjonale retningslinjer for logopedbehandling. De som stammer, må ta til takke med den behandlingen de får, de har liten anledning til å påvirke eller klage på be-

handlingen, og lovverket er komplisert og motstridende. Vi mener nasjonale retningslinjer vil styrke logopedtilbudet. Et tydeligere lovverk må på plass for å sikre at alle som trenger logopedbehandling, får et godt nok tilbud.

Nasjonale retningslinjer for klinisk håndtering av stamming kan vise til forskning som forklarer hvilken type behandling som har effekt. I tillegg vil retningslinjer gi de som stammer et grunnlag for å fatte beslutninger og være delaktig i egen behandling. Men siden Norge ikke har nasjonale retningslinjer, har de mindre mulighet til å være med på å planlegge egen behandling. De vet ikke hva de bør forvente av logopedtilbudet. Dette kan ha den uheldige konsekvens at behandling og politiske beslutninger baseres på andre faktorer enn det som vi tenker er viktigst, nemlig effekt.

Vi er også kritisk til kvaliteten på logopedtilbudet. Stammebehandling er

forankret i tre lovverk: Barnehageloven, opplæringsloven og folketrygdloven. Sistnevnte lov nevner stamming eksplisitt, mens barnehageloven og opplæringsloven ikke nevner det direkte. Hvorvidt en kommune anser stammebehandling som en del av barnehage- eller opplæringsloven varierer.

Dersom stamming i din kommune anses som et spesialpedagogisk behov, vil du få tildelt en logoped. Om kommunen ikke anser stamming som forankret i disse to lovverkene, har du krav på behandling dekket av folketrygdloven. Da får du velge logoped selv.

I folketrygdloven står det at behovet for logopedhjelp må skyldes «sykdom, skade eller lyte», noe taleflytvansker faller inn under. Hvis din kommune ikke kan skaffe deg en offentlig logoped, kan Helseøkonomiforvaltningen (Helfo) gi stønad til undersøkelse og behandling hos privatpraktiserende logoped etter folketrygdloven. Men problemet er at Helfo ikke er

opptatt av kvaliteten på det kommunale tilbudet – de ser kun på om du har fått et tilbud av kommunen eller ikke. Får du en kommunal logoped, får du ingen stønad fra Helfo. Dette gir deg svært liten mulighet til å påvirke egen behandling.

En konsekvent bruk av lovverket ville ha gjort hele behandlingstilbudet bedre og mer oversiktlig. For det er helt opp til den enkelte kommune om den behandler stamming under opplæringsloven eller ikke. Dette skyldes at lovverket ikke nevner logopediske diagnoser spesifikt. Dette skaper store kommunale forskjeller i behandlingstilbudet. Vi krever at regjeringen innfører nasjonale retningslinjer for logopedbehandling. Det vil hjelpe mange tusen barn og voksne i Norge.

Martin Aasen Wright,
styreleder, Norsk interesseforening
for stamming og løpsk tale
martin.aasen.wright@gmail.com

Tommy Olsen,
leder, Oslo logopedlag og logoped,
Senter for stamming og løpsk tale